

N:o 10.

Redaktör och utgivare: **FRANS J. HUSS.**
Expedition: Hötorget 6, 1 tr. upp öfv. gård.

Stockholm den 15 Maj 1888.

Pris: Helt år 5 kr., Lösnr 25 öre.
Bilagan I 75 öre.

Årg. 8.

Dödsdomen öfver de kungliga teatrarne

är nu af vår nationalrepresentation afkunnad genom vägrande af såväl understöd till upprätthållande af teaterverksamheten å våra sekelgamla nationella scener som ock af allt anslag till ombyggnad af Stora teatern. Allt hvad denna riksdag, som i dessa dagar offrat många millioner af statens medel till hofstall, bankhus och eget riksdagshus, ansett sig böra bekosta, icke till understöd för den lyrisk-dramatiska konstens värdiga upprätthållande endast till en allmosa åt de kgl. teatrarne för betäckande af en iråkad brist, är en summa af 129,000 kronor, hvilken summa den herrskande nihilistmajoriteten till och med velat inskränka till 99,000 kronor. Så vårdas konsten inom vårt land. Kyrkoherden Redelius har fått formulera riksdagsbeslutet i denna lifsfråga för den sceniska konstens existens hos oss in optima forma; bönder och pietister hafva, efter hvad man kan finna, bildat den samvetsgranna och konstförståndiga majoriteten, som lifdömt teatrarne, och bland denna majoritet finna vi mer än fjerdelen af hufvudstadens representanter, bland dem herrar Widström, C. O. Berg, E. V. Carlsson och O. V. Carlsson, hvilka yttrade sig för utskottets afstyrkande förslag. Den först nämde, hofrättsrådet Widström, ansåg till och med, i strid mot hela den bildade verdens åsigter, att teatern icke är någon bildningsanstalt, som vore förtjent af statens understöd. Efter hvad vi mer än en gång framhållit understödes i nästan hvar enda civiliseradt land den lyrisk-dramatiska konsten ej blott af hofven utan numera äfven af staten och kommunen, och man kan ej nog förvåna sig öfver att personer, som göra anspråk på att vara bildade, kunna påstå att en lyrisk eller dramatisk scen för återgifvandet af forna och närvarande tiders förnämsta snilleverk af

dramatisk och musikalisk diktarkonst icke är en bildningsanstalt och dertill en *national* sådan äfven i det afseende att utan denna konstanstalt nationella talanger på dessa områden icke kunna komma till högre utveckling eller verksamhet. I enlighet med dessa åsigter, hvilka såsom vi tryggt kunna påstå, delas af alla verkligt bildade, fördomsfria, konstälskande personer i vårt land, protestera vi emot de åsigter, som flere gånger uttalats inom riksdagen, att staten icke bör understödja de kgl. teatrarne, att man bör ställa sig så att man slipper se »den välsignade teaterfrågan» förekomma vid hvarje riksdag. Tvärtom påstå vi att *staten är skyldig kontinuerligt, om så erfordras, understödja den sköna konst*, som har sitt högsta verksamhetsfält på de kungliga teatrarne, och att detta understöd i den verkliga konstens intresse är så mycket mer en nationalangelägenhet, som dermed sinnet för konsten i högre mening hålles vaket och en motvigt finnes mot den lägre konstart, som odlas på teatrar, der *spekulationen* väger mer än aktningen för konsten. Derför måste det alltid ligga en fara uti att lemna vår högsta lyrisk-dramatiska konstanstalt till rof för spekulationen, och omsorgen om att »konsten på ett värdigt sätt» skall upprätthållas å denna genom den enskilda spekulationen — denna omsorg synes sannerligen innebära föga allvar hos dem som förneka statens skyldighet att understödja konsten. Och hvarför skall icke en sådan konst, som den lyrisk-dramatiska, ha lika rätt till statens omvårdnad som andra konster och vetenskaper? Men okunnigheten och fördomen inser ej att så bör vara. De kgl. teatrarne betraktas af dem endast som *förlusteställen*, efter hvad vi ha sett, och såsom *omoraliska* anstalter der sedlighet och religion såras och hädas. Sådan har i alla tider obskurantismens dom utfallit äfven öfver snilleverk, som utgöra civilisationens fagreste blommor.

Teaterfrågans öde inom riksdagen är bedröfligt icke allenast i afseende på resultatet utan äfven i afseende på den sammans behandling. Först och främst vidhålla vi, och finna oss deri understödda af andra röster inom pressen, att regeringens senaste proposition om byggnadsanslag var oklokt och endast verkade som sprängämne, vidare sköttes frågan under diskussionen i kamrarne af regeringen lamt — med undantag af finansministern —, af majoriteten i andra kammaren på ett sätt, som visade huru föga man der satt sig in i frågans verkliga natur, och slutligen vid den gemensamma voteringen brusto icke mindre än 34 medlemmar — nära fjerdelen — af Första kammaren i sin pligt att deltaga i den vigtiga omröstningen, hvars resultat i Andra kammaren ej var tvifvelaktigt. »Antaget» — säger en af våra morgontidningar härom — »att kammaren röstat mangrant eller i det närmaste mangrant, kunde resultatet mycket lätt ha blifvit ett motsatt. Men det är dess värre ej första gången man med grämlse nödgas se den alldeles oförsvarliga liknöjdhet, hvarmed åtskilliga senatorer betrakta sitt ansvarsfulla värf. Det blir allt uppenbarare att något måste göras för att sätta valmännen i tillfälle att kontrollera huru representanterna i detta afseende motsvara det förtroende som visats dem». Vi instämma fullkomligt häri och hålla före att hvarje riksdagsman borde vara icke blott moraliskt, utan äfven juridiskt förpligtad att till riksdagens slut åtminstone närvara vid alla voteringar, derest icke laga skäl till uteblifvande förefinnes.

Vi vilja nu i korthet redogöra för kamrarnes beslut i frågan såväl vid första behandlingen, som vid den gemensamma voteringen, äfvensom anföra några märkligare yttranden från diskussionen. För frågans öde i Utskottet ha vi förut redogjort; vid hennes behandling i kamrarne beslöt Första kam-

maren i enlighet med den af greve G. Sparre m. fl. framställda reservationen med 63 röster mot 32 att till operahusets tillbyggnad bevilja 765,000 kr. samt 60,000 kr. såsom ordinarie anslag och 25,000 kr. såsom kreditiv för teaterverksamhetens upprätthållande eller, i fall den någon tid upphörde, till tillfälligt understöd åt teater- och kapellpersonalen, hvarjente kammaren beviljade 32,750 kr. till gäldande af kostnaderna för vidtagna skyddsåtgärder och 129,000 kr. till betäckande af teaterns brist. Andra kammaren biföll med 154 röster utskottets förslag mot 49 som afgåfvos för reservationen och *afslog* således så väl byggnadsanslaget som ordinarie anslaget och kreditivet, endast beviljande de 32,750 kronorna och 99,000 kr. till bristens betäckande. Rörande byggnadsanslaget gåfvos i båda kamrarna 186 röster mot och 112 för detsamma. Den gemensamma votering som blef en följd af kamrarnes skiljaktiga beslut utföll sålunda att med 194 röster (32 i Första, 162 i Andra kammaren) mot 129 (76 i F. k., 53 i A. k.) anslaget för Stora teaterns tillbyggnad *afslogs*.

Med 170 röster (21 i F. k., 149 i A. k.) mot 153 (87 i F. k., 66 i A. k.) vägrades årsanslag och kreditiv men åt regeringen medgafs rätt »att för en tid af ett år upplåta de k. teaternes fasta och lösa egendom till begagnande åt den eller dem, som utan statsverkets betungande vilja drifva teaterverksamhet å sagda teatrar på ett för konsten värdigt sätt».

I tredje omröstningen beslöts med 165 röster (92 i F. k., 73 i A. k.) mot 155 (15 i F. k., 140 i A. k.) att till betäckande af teaternes under åren 1883—88 uppkomna brist anvisa ett extra anslag för 1889 af 129,000 kr. Minoriteten röstade för de ofvannämnda 99,000 kr.

Diskussionen i Första kammaren blef ganska knapphändig och öppnades af *vice talmannen*, som yrkade bifall till reservationen ehuru hr Ehrenheim ganska riktigt anmärkte att byggnadsfrågan ej bordt upptagas förr än man betryggat teaternes fortsatta verksamhet, men denna ville han skulle fortgå *utan kostnad* från statens sida och kunde icke tillstyrka att staten fortfarande understödjer teatern. Statsrådet frih. von Essen upplyste att propositionen om byggnadsfrågan föranledts af de nya täflingsritningarna för byggandet af nytt teaterhus. Enl. K. M:s förslag till ombyggnad skulle scenen och salongen bibehållas i väsentligen samma skick som nu, men femte raden skulle indragas såsom farlig och föga inbringande. Förmodligen skulle då fjärde raden upplåtas åt de mera obemedlade, som nu bruka fylla femte raden, och hvilka man väl ej ämnar utestänga från teatern. Hyrorna efter ombyggnaden anslog ministern till 100,000 kronor, hvilka jemte konungens bidrag borde

räcka till underhåll för teatern. Han talade emot det våldsamma beslutet att stänga teatern, hvarigenom 450 personer skulle beröfvas sitt dagliga bröd och framhöll äfven att af teaterpersonalen 110 personer icke ha rätt till pension, då de tjenstgjort under 15 år men likafullt inbetalt till teaterns pensionskassa 50,000 kr., som de skulle gå förlustige vid teaternes stängande. I likhet med *vice talmannen* ville han öfverlemna teatern till ett konsortium, men ansåg det billigt att detta först fick se den nya byggnaden innan det förband sig att der under 5 år uppehålla teaterverksamheten. Ministerns förklarade att han ifall reservationen bifalles och ombyggnaden kommer till stånd aldrig vidare skulle tillstyrka anslag för teaterverksamhetens upprätthållande.

Ingen af dessa talare erkände sålunda statens ständiga förpligtelse mot konsten. Men om de der konsortierna icke skulle lyckas med företaget; om de icke uppfylde villkoret »att på värdigt sätt» o. s. v. — skulle staten då icke alls ha någon skyldighet att ingripa för att hindra den sceniska konstens förfall i vårt land?

Frih. *Klinckowström* kunde icke frångå att staten hade skyldighet att i moralisk och estetisk synpunkt utöfva kontroll öfver teaternes verksamhet, då teatern icke var blott »till lyst», han ville ej gå in på reparation af operahuset utan ha ett nytt på Carl XIII:s torg men biträdde reservationen dock utan teaternes öfverlemnande åt ett konsortium. Herr *Borg* delade utskottets åsigt, fann nuvarande teaterverksamhet oduglig i moralisk (?), estetisk och ekonomisk synpunkt och ville kasta hela det ekonomiska ansvaret för teaterverksamhetens upprätthållande på Stockholms stad, hvilken förvänder och riksdagen föga värdiga åsigt äfven uttalades af hrr Waldenström och Lyttkens i Andra kammaren, der frih. von Essen började diskussionen. Ministern framhöll der, att om man nu lyckas genom bifall till utskottets förslag tillintetgöra den teaterverksamhet som upprätthålles af staten, så har man derigenom tillintetgjort den bästa delen af denna sköna konst utöfning. »Är det verkligen skäl», frågar han »att i en hufvudstad tillåta endast sådan teaterverksamhet som är utan kontroll och som ockrar på den dåliga smaken?» Ordet erhöles sedan af en bland cheferna i det teaterfiendliga lägret, »Pietistens» utgifvare, lektor P. Waldenström, känd sedan förra riksdagen som en af de argaste teaterfienderna. Då förnuffet som man vet icke aktas särdeles bögt af »trons» män, så finner man förklarligt nog att icke hr W. kunde framställa något förnuffigt skäl för sitt teaterfördömande. Hr W:s argument bestod i att utfara mot två å K. teatern nyligen gifna pjäser »Francillon» och »Hexan», dem

han, i strid emot den bildade hufvudstadspubliken, ansåg så omoraliska och gudlösa, att på grund af dessa pjäser upptagande de kungl. teatern förverkat lifvet. Sällskapet Verdandi, hr Lennstrand och »Socialdemokraten» användes äfven som hjälptrupper vid anfall, hvilket också endast var riktadt mot Dramatiska teatern, ehuru teaterfrågan egentligen gäller den *lyriska* scenens vara eller icke vara. Hur föga Hr W. inser de k. teaternes betydelse som konstanstalter visar ett yttrande som han sedan fälde under sitt kläna försvar mot hr Lindmark och dennes brillanta försvarstal för teatern, och som innehöll »att han visst icke förmenade folk *nöjen*, men här är det fråga om huruvida staten skall bekosta dem. Låt dem betala nöjet hvilka vilja ha det». Hvad göres oss mera vittne behof rörande värdet och rimligheten af de skäl hvar på dödsdomen grundades.

Vice talmannen medgaf att man bör i sin mån understödja teatern men understödet bör hafva en gräns. Icke heller denne talare hade sålunda begrepp om att understödet till de kgl. teatern är understödjande af en konst, som oafåtliga bör hägnas af staten, och att teatern böra åtnjuta detta understöd i behöflig mån — summan är i alla fall ringa för statsverket — till dess genom en nybyggnad man kan vänta ett hyresbelopp af teaterbyggnaden, som möjliggör obehöfligheten af anslag, men då bör man ej dessförinnan svälta ut institutionerna. Huru ringa talaren aktade teatern som nationalteatrar visade hans yttrande att K. M:t säkert icke skulle få svårt att göra tillfredsställande aftal med *ett utländskt sällskap* för upprätthållandet af teaterverksamheten (!) Ett dräpligt medel till odling af svensk konst, till omhuldande af *svenska* konstnärer! För öfrigt afklipper han all diskussion om skäl med det maktspråket: »jag tror att riksdagen en gång bör visa, att den har magt att vägra alla anslag». Emot en sådan riksdagsdoktrin stranda alla skäl. För öfrigt anser äfven han att nationalteatern må stängas om icke Stockholms stad träder emellan.

Hr *Nils Petterssons* i Runtorp argumenter äro särdeles upplysande i fråga om majoritetens domarkompetens i teaterfrågan. Han säger: »Hvad beträffar musiken, har man ju musikaliska akademien. Hvarför kan man inte spela der? Jag tycker att vi i allmänhet kosta på undervisningen i landet så mycket genom skolväsendet, att vi egentligen ej behöfva mera i fråga om kunskaper och bildning».

Ja, satis superque! Vi behöfva verkligen ej veta mera om den kunskap och bildning, hvar på riksdagsmajoritetens skäl i föreliggande fråga voro grundade.

Vi vilja endast i konstens namn frambära ett tack till hrr Lindmark och Billing för deras varma och väl-

taliga, på ädla motiv och sunda åsigt-er grundade framställningar för de lif-dömdas räddning.

Vår ståndpunkt i teaterfrågan torde vara känd. Årsanslaget för minst tre-årsperiod anse vi att staten varit skyl-dig tills vidare bevilja teatrarna för en kontinuerlig verksamhet. Byggnads-frågan kan under dessa år fullt utre-das och en grundlig ombyggnad, ej den föreslagna lappningen, företagas, hvar-till medel dels genom statens dels ge-nom Stockholms kommuns mellankomst, dels genom nationalsubskription eller till en del genom lån kunde erhållas. Genom den nyligen företagna repara-tionen och genom fullständigt införande af elektrisk belysning i hela operahu-set bör eldfaran vara aflägsnad; för öfrigt kan verksamheten öfverflyttas till en annan lokal, till dess ett nytt teaterhus hinner bli färdigt.

Med anledning af riksdagsbeslutet i teaterfrågan aflefnades till riksdagen den 11 d:s af finansministern en kgl. proposition, hvari begäres att under riksstatsens sjunde hufvudtitel på extra stat för 1889 anvisas och ställes till K. M:ts förfogande ett kreditiv af 40,000 kr. »att, för den händelse tea-terverksamheten å de k. teatrarnes ly-riska scen kommer att afbrytas under nästkommande spelår eller bedrivas på sådant sätt att icke den nu varande personalen i dess helhet vid densamma dervid erhåller användning, efter K. M:ts bepröfvande användas till under-stöd åt sådana personer, som innehaft anställning vid de k. teatrarnes lyriska scen och deraf kunna anses vara i behof».

Af ministerns anförande i samman-hang med denna proposition framgår att en ytterligare undersökning af stora teatern komme att bestämma om den-samma vidare får användas till teater-föreställningar; till konserter af hof-ka-pellet anses densamma dock ofarlig. Dramatiska teatern anses kunna bära sig eller lemna teaterkassan någon be-hållning, »men svärligen» — säger stats-rådet — »lär det kunna påräknas att någon eller några enskilda skola finnas villiga att öfvertaga den kostsamma lyriska teaterverksamheten utan andra bidrag, än som efter riksdagens nu fat-tade beslut blefve att tillgå». Konun-gens bidrag af 60,000 kronor kommer att under nästa spelår utgå dels till aflöning af hofka-pellet dels till fyra lifstidspensioner, tillsammans utgörande 9,400 kr.

Propositionen aflefnades vid mid-dagstiden; kl. 6 e. m. behandlades den af Statsutskottet och kl. 7 anmäldes den till bordläggning vid kamrarnes sammanträden. Utskottet bifaller pro-positionen men föreskrifver att af be-loppet icke må utgå mer än som är behöfligt sedan i främsta rummet till ändamålet användts öfverskottet af det till betäckande af bristen från 1883 —88 beviljade anslag. Vid förhand-lingen i kammaren om den kgl. pro-

positionen bifölls den i Första kamma-ren utan votering, i Andra kammaren segrade utskottets förslag med 133 rö-ster mot 57. Hr Hörnfeldt talade å böndernas vägnar mot förslaget. Hr Lindmark och Billing för detsamma. Hr Redelius och Waldenström voro äfven nog ädelmodiga att yrka bifall.

National-Teatrarnas framtid.

Vår riksförsamling har under mång-faldiga år ansett som sin pligt att under-stödja nationalteatrarna och såsom sådana ha de allmänt betraktats ej blott i egen-skap af statsegendom utan i egenskap af konstanstalter af högt värde för hela nationen, såsom hem för den lyrisk-dramatiska konsten i högre mening, såsom ett värdigt fält för våra för-nämsta sceniska konstnärers verksam-het. Genom det nyligen timade bedröf-liga riksdagsbeslutet stå de nu beröfvade statens skydd och hjälp, prisgifna åt osäkra öden. Men riksdagen är icke nationen, icke den bildade och konst-älskande delen af nationen, ty det är falskt att landet, såsom man hört in-om riksdagen påstås, anser statsanslaget till nationalteatrarna förhatligt, möjligen massan af folket som icke förstår akta konsten men icke den delen af nationen som förstår att skatta det ideela högre än det materiella, och deras ord har *större rätt* att göra sig gällande än massans då det gäller att döma i en konstfråga. Riksdagen har följt hr Ifvar-sons uppmaning att visa sin makt, och de k. teatrarne ha mistat sitt stats-understöd. Man har från många håll här i hufvudstaden hört denna händelse betecknas såsom en teaterskandal, och vi taga ingalunda riksdagen i försvar, men har hufvudstadens innevånare sjelfva ingen skuld i teatrarnes eller rättare sagdt vår operas missöden? Skulle man icke med skäl kunna kalla den lik-nöjdhet som visats mot vår opera för en teaterskandal? Under det teatrar-nas lifsfråga ligger till behandling i riksdagen händer det att en ny för-tjenstfull och underhållande opera — eller rättare sagdt tvenne — hafva sin premiär på Stora teatern utan att kunna locka fullt hus och sedan gifvas de för klena hus. Och då en af vår operas främsta lyriska artister tager farväl af publiken för att aldrig mer låta höra sig från vår operascen, så händer det att hon utgör en af sina glansroller in-för en nästan tom salong! Visar vår publik under sådana omständigheter ett skyldigt intresse för konsten och våra konstnärer? Under tiden äro musik-kafféerna fyllda hvarje afton, och »Sköna Helena ger fulla hus på en operett-teater! De som beskärma sig öfver riksdagens snålhet och bristande intresse för vår sekelgamla opera må tänka på grandet och bjelken och se till om de icke slösat på sämre nöjen och njut-

ningar hvad de till fromma för våra högre konstanstalter och för sin egen andliga odling och ädlare njutning kunnat ha offrat på de fosterländska sånggudinnornas altare i Gustaf III:s konsttempel. — Man anser att det myckna pratet om stora teaterns eld-farlighet skrämmar bort publiken, men hur kommer det sig då att salongen emellanåt kan vara fullsatt och mest 5:te raden som väl skulle vara farligast? En sådan panik för teatern är öfver-drifven och aldrig har mindre fara än nu varit för handen i denna teater sedan man erhållit jernridå, en vaksam brandpost och elektrisk belysning (som dock bör utsträckas längre). Och hvad operans prestationer beträffar bör man akta sig för jargonen att ingenting duger numera. Tvärtom hafva de operor som spelåret haft på repertoaren gifvits fullt ut lika väl, som förut, om också ett och annat parti uti dem uppburits af större och mer favoriserade förmågor. Hvad vi härmed velat säga är att för vår operas framtida existens fordras *ett större intresse* för densamma hos publiken. Äfven Stockholms kommun anse vi fortfarande, och vi ha förut motiverat detta, ega skyldighet att lemna nationalteatrarna ekonomisk hjälp, och sådan torde kunna af staden påräknas till teaterns ombyggnad, hvilken bör ske så snart som möjligt men icke efter regeringens senaste lappningsförslag utan i öfverstämmelse med prof. Isæus' tillbyggnadsförslag, hvilket dock torde kunna till kostnaden reduceras så att det åtminstone icke öfverskrider half-annan million. Endast en sådan teater-byggnad kan blifva rätt tidsenlig och ändamålsenlig samt blifva för teatern genom hyresmedlen nog inbringande, för hvilket ändamål St. teatern också ovilkorligen måste ligga på sin nu varan-de plats. Hur skall nu emellertid så ansenliga penningemedel kunna erhållas? Vi föreställa oss möjligheten af följande utvägar. Stockholms stad bidrager med tredjedelen af kostnaden, staten med en tredjedel och den återstående tredje-delen bör kunna anskaffas dels genom offervillighet hos konstmäcenater och hos det kungliga huset dels genom bidrag från hela landet, särskildt från städerna, der vi kunna vänta att ett lifligt intresse för konsten och nationalteatrarna skall kunna väckas och visa sig verksam genom dramatiska och musikaliska till-ställningar till förmån för national-teatrarnes byggnadsfond. Äfven genom lån torde något af behöfliga medel kunna förskaffas. För att taga byggnadsfrågan om hand samt anskaffa medel och mot-taga de gåfvor som till National-teatrarnes byggnadsfond inflyta anse vi sålunda att en komité genast bör bildas, bestående af konstförståndiga och för konsten intresserade män samt ansedda och praktiska byggmästare eller arkiter och affärsmän. I hvarje stad borde genom denna komité åt lämpliga personer lemnas uppdrag att verka för

den goda saken, och hufvudstaden torde kunna stå ut med ännu en och annan bazar för det goda ändamålet. Emellertid bör likgiltigheten nu kastas å sido och med nit arbetas på att nu lösa teaterfrågan på ett praktiskt sätt.

En lycklig tillfällighet gör att Nya teatern står ledig att hyra för operan medan ombyggnaden sker. Vi hoppas ock att Dramatiska teatern alltid måtte blifva så förbunden med den Stora teatern, att denna aldrig behöfver sakna de dramatiska krafter, som för det stora med musik förenade skådespelet på operascenen äro så outhärliga.

Nya teaterutsigter.

Da utgången af teaterfrågan vid riksdagens behandling af densamma d. 7 d:s var tämligen viss inlemnade hofkapellmästaren J. C. Nordqvist en d. 8 maj daterad ansökan till konungen om öfverlåtelse på honom af rätten och förpligtelsen att under spelåret 1888—1889 gifva operaföreställningar och konserter å Stora teatern.

Sökanden anför att från många håll, bland så väl anhängare som motståndare till de vid denna riksdag begärda teateranslagen, det framkastats såsom en, åtminstone i nödfall, antaglig lösning af frågan om de k. teatrarnes ställning, att deras nuvarande verksamhet helt eller delvis öfverlättes på någon eller några personer, som åtog sig att på ett värdigt sätt upprätthålla den sceniska konsten och framför allt den dramatiska musikaliska konsten å operan, under förutsättning att komma i åtnjutande dels af konungens anslag, dels recettmedlen och hyresinkomsterna. Med tanken härpå, och då ingen annan utväg syntes för sökanden och de med honom likatänkande stå öppna att hastigt förhjälpa operascenen ur dess så nära spelårets slut iråkade förlägenhet, hade — efter samråd med sakkunnige och efter att hafva förvisst sig om medverkan af utmärkta konstnärliga krafter och i främsta rummet meddelat sin föresats åt chefen för de k. teatrarna — sökanden beslutit att hos K. M:t göra ifrågavarande framställning. För att operans verksamhet må till nästa år fortgå med de bästa konstnärliga krafter, som kunna anskaffas, utbeder sig hr N. att få uppbära, under en af K. M:t framtäld kontroll öfver medlens användande, så väl det af konungen hittills lemnade understödet (hvilket lär vara afsedt till kapellets upprätthållande) som äfven recettmedlen och hyresinkomsterna från operahuset. Hr N. säger sig emellertid hafva genom sorgfälliga beräkningar kommit till öfvertygelsen, att nyss nämnda inkomster icke blifva fullt tillräckliga för operaverksamhetens bedrivande med så goda konstnärliga krafter som möjligt, men att något ytterligare understöd behöf-

ves, hvilket torde kunna begränsas till 5,000 kr. för hvarje månad som operans verksamhet sålunda fortgår. Skulle K. M:t i öfrigt fästa afseende vid framställningen, men ej finna anledning att till innevarande riksdag aflåta proposition om sådant understöd, beder sökanden, att K. M:t ville hafva hans begäran i nådig åtanke vid framläggandet af statsverkspropositionen för 1889 års riksdag.

Det vore i hög grad önskligt att hofkapellmästare Nordqvists raska handling och berömvärda försök att rädda kgl. operan funne hos vederbörande ett välförtjent tillmötesgående, och med hr Nordqvists kända förmåga, nit och arbetskraft kan man under nuvarande förhållanden hoppas det bästa af detta hans räddningsförsök för hvilket vår konstälskande allmänhet har allt skäl att vara honom tacksam.

Beträffande Dramatiska teatern har dess regissör hr E. Hjertstedt inbjudit dem af Dramatiska teaterns sujetter som kunna vara villiga att under nästa spelår för gemensam räkning, men utan solidarisk ansvarighet, bedriva teaterverksamheten vid sagda teater, att bilda ett aktiebolag, i hvilket alla teaterns sujetter kunde blifva delegare.

Några anmärkningar

med anledning af Ludvig Normans "Musikaliska uppsatser och kritiker (1880—1885)."

Med glädje erforo vi för någon tid sedan, att en samling af Ludvig Normans musikkritiska uppsatser var under tryckning, men då vi fingo boken i hand blefvo vi i högsta grad svikna uti våra förhoppningar, ty såsom arbetet *nu* ter sig är det — utan öfverdrift — endast *half-färdigt*. Då vi just ej ega något öfverflöd på arbeten i musikkritik hade man hoppats, att boken innehållit en *fullständigare* samling af Ludvig Normans kritiska uppsatser.

Titelbladet anger, att arbetet innehåller Normans kritiker för åren 1880—1885, men denna uppgift är *falsk* emedan utgifvaren ej fästat afseende vid de uppsatser Norman skref i »Svensk Musiktidning» under åren 1880—1883. — Såsom bevis härför bedja vi, att få omnämna följande förbisedda artiklar: Franz Berwald. Biografisk skizz. (N:o 17; 1/9: 1881).

»Symfonikonserterna» (N:o 2; 15/1: 1882).

»Johan August Söderman. Biografisk skizz.» (N:o 24; 15/12: 1882).

»A. F. Lindblad som instrumental-kompositör.» (N:o 23; 1/12: 1883).

Utgifvaren vill väl ej förneka dessa uppsatserns värde, ty vi tro att desamma kunna mäta sig med de i boken upptagna Några oöfverstigliga hinder borde väl ej ha mött för erhållandet af rättighet till ofvannämnda artiklars införlifvande i samlingen, endast utgifvaren beqvämt

sig, att till vederbörande rättsinnehavare göra nödig framställning.

I Aftonbladet för d. 4 dennes påpekades med rätta, att då utgifvaren intagit de polemiska uppsatserna om »Cora och Alonzo» borde han äfven infört gemälena derå. Inte kan väl utgifvaren glömt bort dessa 3:ne artiklar mellan *Musikvän* och —gg—, hvilka finnas införda i Aftonbladet för d. 9, 21 och 23 November 1882. Såsom *nu* är fallet saknas »handlingarne i frågan» hvarigenom läsarens omdöme blir »vileledt och partiskt». — Var det kanske af ömhet emot signaturen —gg— som utgifvaren hoppade öfver gemälena? Signaturen —gg— fick beklagligtvis ej behålla sista ordet i pennfäktningen angående »Cora och Alonzo».

Dessutom bedja vi få påpeka, att utgifvaren ej ansett löna mödan intaga i samlingen de uppsatser Norman skref under 1850-talet i »Ny Tidning för Musik», »Aftonbladet» och »Tidning för Theater och Musik». — Vi vilja här endast anförda de förnämsta uppsatserna och bedja särskildt få betona, att desamma — efter flere fackmäns omdömen — äro af lika stort intresse och värde som de i bokform nu utgifna. Bland den mängd artiklar hvilka således blifvit förbisedda vilja vi endast nämna följande: »Några anmärkningar rörande offentlig musik i Stockholm» (Ny Tidn. f. Musik 1853, n:o 3); »Tvenne nya Svenska Operetter». *Pröfningen*, operett i 3 akter, text och musik af W. Söhrling samt *Skogsfrun* komisk operett i 2 akter af F. A. Frieberg (N. T. f. M. 1883, n:ris 16, 17, 19) »Hr Elvers' Concert» (N. T. f. M. 1854, n:o 5). »Hr Rubenssons operett *En natt bland fjellen*» (Aftonbladet 1858, n:o 255). »Från musikpressen» (Tidning för Theater och Musik 1859, n:o 1). »Franz Berwalds kammarmusik-verk (T. f. T. o. M. 1859, n:ris 7, 8 och 10). »Haidenröslein, Dichtungen von Heine für eine Singstimme mit Begleitung des Piano-forte componirt von August Söderman» (T. f. T. o. M. 1859, n:o 13).

Denna tidning innehåller dessutom flere artiklar om lyriska scenen, konserter, kammarmusik och musikaliska soiréer. Bland dessa kritiker förekommer en dräpande och qvick angående ett par musikaliska charlataner »Madame Gomez-Wolowska och Herr Alexandre Wolowski».

Förutom dessa artiklar har Norman vid olika tillfällen uti Stockholms Dagblad, Aftonbladet och Dagens Nyheter ingått i svaromål angående vissa musikaliska förhållanden i Stockholm, men — utgifvaren har äfven ratat dessa uppsatser.

Af alla dessa fakta framgår, att utgifvaren handlat i *högsta grad ensidigt* då han *uteslutande* hållit sig till *en enda källa* — Post- och Inrikes Tidningar — i och för insamlandet af materialier till Ludvig Normans musik-kritiska opus.

L'inconnu.

Bref från Köpenhamn.

Det ser verkligen ut som ett oblidt öde skulle föresatt sig att oinlett göra alla möjlighet för den stora musikverldens celebriteter att undfåna köpenhamnarne med sin konst. Fick man ej höra Minnie Hauk så satte man så mycket mera tröstfullt sitt hopp till Mierzwinskis konsert den 16 April; men — o Nemesis! — ett par dagar före den beramade konserten kom ett olycksbådande telegram från Berlin, att sånåfaren allvarligt insjuknat, och så blef äfven detta efterlängtnade musikenöje inhiheradt. Konsertlivet har därför under de senare veckorna fört en ganska tynande tillvaro, hvars enformighet fick ett mycket välkommet och angenämt afbrott i konserten på påskdagen i Vår Frue Kirke. På densamma medverkade fru Lütken, hrr Simonsen och Ödmann, hvilken bland annat föredrog Södermans hymn i Ess-dur. Operan har utom »Romeo och Julia» äfven bjudit på »Det var en gang», »Carmen» och »Don Juan» i hvilken senare hr Lange här som i Stockholm slagit ut sina bästa trumfer. Till dessa senare — med all respekt för hr L:s talang — kan man äfven otvifvelaktigt räkna hans — vacker ben. Denna öfvertygelse är då åtminstone obestriddligt förherrskande bland damerna, något på hvilket jag verkligen fick ett slående bevis under en Don-Juan-föreställning. »Hvad Mozarts musik är herrlig!» utbrast nämligen då en herre i full »begeistring» till en dam. »Ja, — och hvad hr L. har vacker ben!» replikerade denna med oförställd beundran. Herr Lange är nu så godt som naturaliserad dansk, men också har han ju varit här i flere år. Om han äfven under denna tid lyckats spela sig in i publikens ynnest, så har han dock ej alltid så helskinnad kunnat undgå konstens Karybdis och Schylla. En lång tid uppträdde han ej alls, och man talade till och med om hans afgang från scenen, men till fromma för såväl teatern som den konstälskande allmänheten blef ej detta rykte besannadt.

Snart har man att emotse ännu ett nytt besök af en storsångare, hvilken utom den lyckliga egenskapen att alldrig manker sin inpressario äfven eger den oskattbara förmågan, att utan både reklamer och puffar locka en publik, hvars talrikhet icke ens den för sommarens musikfest afsedda konsertbyggnaden skulle kunna rymma. Han anländer hit hvarje vår, vid samma tid, med samma program och dock ega hans prestationer lika oförminskadt nyhetens behag. Men för att rätt förstå dem bege vi oss ut till »Lange linie» efter solnedgången en vacker afton i Maj, der den stämningsfulla omgifningen bäst harmonierar med hans sång. Lugnt, som en spegel ligger sundet, i sin yta återgifvande en skiftande omvexling:

den dunkla aftenhimlen med stjernorna, de glimmande ljusen från en aflägsen ångare, de djupa och mörka skuggorna från land, hvilka breda sig utåt hafvet i en allt ljusare och ljusare schattering, hvilken till sist i en skär förtoning sammansmälter med horisonten och manar tanken långt utom vår sinliga jakttagelse till — det oändliga. Genom luften dallrar en stämning af ljuf vemodig trånad, en innerlig längtan, en förnimmelse af något som ej med ord kan beskrifvas utan endast kännas och som kanske finner sitt sanaste uttryck i den sång, som klar och ren klingar ut öfver vattnet från buskaget derborta vid stranden, från — *näktergalen*. Ah! — en *naturesångare*, säger måhända med ett visst medlidande en musikkritiker ex professo! Ja — en *naturesångare*, men hvilken — såvida vi ännu ega något kvar af »hjärtats lyssnande» och i vår tids begreppsmessiga och blaserade lufsåskådning ej redan förbränt vårt känslolif — lärt sig det *svåraste* af all skön konst nämligen det att enkelt och omedvetet sjunga direkt till hjertat och der väcka dess innerligaste och omedelbaraste känslor.

Gösta Geijer.

Ett intressant minnesblad.

Korrespondenten — h — skrifver: Under sin vistelse i Paris våren 1867 aflade vår n. v. konung, då präses i Musikaliska akademien ett besök i dervarande konservatorium. Direktör för nämnda läroanstalt var vid denna tid Auber, den framstående tondiktaren, »Den stummas» och »Svarta Dominons» kompositör. Angenämt berörd af detta besök författade Auber ett karaktersstycke för piano — ett melodiskt och intagande Andante — som han egenhändigt utskref och försåg med en dedikation till den furstlige musikpresidenten.

Vid sin återkomst till Stockholm öfverlemnade prins Oscar till Musikaliska akademien den intressanta autografen, hvilken nu, infattad i en elegant ram med furstlig krona, förvaras i akademiens bibliotek.

För två somrar sedan gästades hufvudstaden af den bekante franske musikskriftställaren Oscar Comettant, hvars härvaro förnämligast gälde studiet af våra nordiska folkvisor.

Vid ett besök i Musikaliska akademiens bibliotek fick han se den unika »musiktaflan», som naturligtvis synnerligen intresserade honom, och han utbad sig tillåtelse att få taga en kopia deraf, hvilket naturligtvis beviljades honom.

För ett par månader sedan uppfördes den Auberska tondikten för första gången offentligt i Paris vid en soaré, anordnad af Société des compositeurs de musique», och synes, af tidningar-

nes omnämnande att döma, ha ådragit sig mycken uppmärksamhet.

Detta pianostycke af den berömde komponisten, hvilket Musikaliska akademien beredvilligt ställt till vårt förfogande, kommer att intagas i denna tidnings snart utkommande andra bilaga.

Följetong.

Röfvarbandet

af

H. Salitzer.

Mercadante sprang fram och åter i sin bostad i Paris helt förgrymmad. »Det skall hin komponera!» utropade han. »Skrifva en opera seria för Italiens, och så har man ingen libretto!... Här har jag nu min portfölj alldeles full med de ömmaste och vackraste arior, ariosos, terzettinos, duettos, strettas, andantinos, ballabiles, och ingen text till dem! Jag var verkligen stolt öfver att den italienska operan i hast kallade mig hit, efter den stackars Bellinis död, för att komponera en stor opera åt teatern för såsongen, och nu!... Romani lemnar mig i sticket, lofvar att sända mig en textbok, och så går han och förälskar sig i en liten korist och slår sig på latsidan... och här står jag nu vackert... Alla landsmän i Paris, som åtminstone kunna rimma med felicità och beltà, har jag trummat tillsammans, två — nej, fyra af dem ha också lemnat mig libretti, och du odjur till Luigi; säger nej till dem alla, nej, och åter nej!... Jag känner i hela verlden ingen varelse som är så odräglig som en bassångare!!

Dermed begynte den stackars mästern åter igen sin språngmarsch i rummet grälände på en klotrund herre, som skrottade, så att den kolossala kroppen darrade och ansigtet gjorde de kostligaste grimaser.

Ty den klotrunda herrn i soffan med de skälmaktiga ögonen, det vackra själfulla italienska ansigtet och den kolossala gestalten, var ingen annan än Lablache, den berömde Lablache, Lablache den ende, Lablache den gudomlige! — Han var då ännu i full besittning af sina sköna röstmedel, och stod i zenith af sin ryktbarhet, ty man skref år 1836. Likväl sjöng han icke mera Figaro utan hade redan öfvergått till Bartolo, ty hans kropp liknade på ett betänkligt sätt ett ölfat — eller rättare sagdt ett fat med det eldigaste vin.

»Visst säger jag nej!» dundrade han, fortfarande lika munter.

»Men hvad har du då emot de stackars textböckerna?» jämrade sig mästern.

»Ingenting. Men om du än lägger fram tusen sådana till mig, så säger jag nej till alla!» —

»Men hvarför? Hvarför? Bassist, jag tror afgrunden kastat ut dig för att bringa mig till förtviflan! Du vet rätt väl att du har operornas öde i din hand hos dessa fördömda parisare, som äro alldeles galna i dig! I Rom kan man ge en opera utan Lablache, i Nepal, i Treviso, i Milano, öfverallt, och den skall göra lycka, men i Paris hos italienarne?... Du vet alltför väl att jag ej kan utesluta dig, inte gå dig förbi; och om än den sköna Grisi, den smältande Rubini, eller den impo- nande Tamburini sjunga som englar — om inte Lablache sjunger med så är operan lifdömd! Mot den store Luigi gälla de andra ingenting!»

»Och detta med rätta! ty jag väger dubbelt så mycket som alla de der har-krankarne tillsammans!»... grymtade Luigi.

»Ja, gunås! Men ännu tyngre vä- ger ditt trots!... Du vill i grund förderfva mig! Jag skall komponera en opera och du förkastar hvar enda libretto! Men hvarför då, i himlens namn, hvarför?»

Lablache skrattade icke mer utan framstötte en djup suck, som dönade lik ett aflägsset kanondunder och slog sig för sitt väldiga bröst: »Maestro, jag vill anförtro dig en hemlighet», sade han doft: »Jag är kär!»

»Hvad angår det mig?»

»Men jag är kär i Minetti!»

»I den lilla vackra sångerskan, pri- madonnans förtrogna, kammarjungfrun hos alla prinsessor, hertiginor, gref- vinnor och Rosinor?... — Ha, ha, ha, — den lilla nätta Minetti och du, din tjocka figur! En härlig ensemble, ha, ha ha!»

»Drag för tusan med ditt dumma flatskratt. För öfrigt» — fortfor han i en sentimental ton — du vet ju hu- rudan kärleken är, maestro, man kallar ej på honom och lika litet kan man jaga bort honom, när han en gång in- funnit sig. Jag drömmer ej om någon- ting annat än det der lilla svarta trol- let med sina perltänder och sitt — jag vet icke hvad för allt... Men, det är sant, du förstår inte det der, du går kall som en is förbi de skönaste kvin- nor, när du bråkar ditt hufvud med en aria. Men jag för min del har fått blod och inte notor i mina ådror. När jag tre gånger gjort min prome- nad med dem går det kanske öfver som en reumatism, men nu är jag en narr! Nå, och den lilla sällskapsda- men svarade mig på min fråga om hon kunde älska mig: 'Hvarför icke!' be- griper du det, människa? Hon sade: 'hvarför icke!'

»Nå, betyder inte det på en sänger- skas språk så mycket som ja?»

»Det tror jag också», stönade vår tjocke celadon. »Men hon tillade: 'Ni är ett geni, ni är berömd, signor La- blache, ni är till och med ännu vac- ker när man ser rätt på er, men — ni är — för tjock!... Om jag bara

en enda gång kunde få se er smal, genomskinlig, aftärd, mager — bara ett ögonblick, då svarar jag ej för hur det går!»

»Nå, det får hon väl aldrig upp- lefva.»

»Tror du det, människa? — Nå, jag klagade min smärta för vår landsman Jacopo Crescini...»

»Litteratören?»

»Ja, den så kallade poeten. Han skrattade...»

»Det tror jag nog. Det hade jag också gjort.»

»Grobian! Han utskrattade mig inte utan han log på ett löftesrikt sätt och lofvade mig en libretto...»

»Som kunde göra dig mager?»

»I hvilken jag måste se mager ut! Jag skall nämligen visa mig uthung- rad, insatt i ett svälttorn. Och med en sådan bakgrund bör sjelfva Falstaff kunna synas smal och nätt!»

Mercadante satte sig på bordet och slog sig på knäna, skrattande af full hals. »Åh, en så galen idé!» utro- pade han kiknande af skratt, »Lablache i ett svälttorn! Det skall då draga tusentals personer till teatern...»

»Och göra mig intressant, eller hur?» inföll Lablache, full af förhoppning. »Nu vet du allt. Han har tagit libret- ton ur ett tyskt riddarstycke, och i mor- gen tänker han få den färdig. Begri- per du nu, hvarför jag ref sönder alla andra textböcker, din mulåsa? Tänk dig nu en halvmörk scen, i bakgrun- den svälttornet. Bakom gallret syns jag i en mörk kåpa, man ser endast mitt ansigte.»

»Publiken skall tro att fullmånen håller på att gå upp.»

»Ansigtet kan jag sminka så magert som jag vill — känner du inte effek- ten af askgrått smink, blåa ränder un- der ögonen och ett långt hvitt skägg, din vandal? Jag säger dig att den lilla hexan skall få se mig mager, hennes vilkor är uppfyllt, hon måste hålla ord, eller gör hon inte det, så — hämd, hämd! En fruktansvärd hämd!...»

»Gerna för mig bara jag får text- boken» utropade Mercadante, gnuggan- de händerna.

* * *

Och textboken kom följande dag. Mercadante tömde sitt album, satte or- den till en färdig melodi, ändrade, för- kastade, drog ut på bredden, skickade hvarje notblad, redan innan bläcket hunnit torka, till kopisten, och snart var en ny opera färdig; sångrolerna utdelades, repetitionerna undanstökades så hastigt, att ej en gång någon ko- stymrepetition medhanns, och ändtligen kunde direktionen för Théâtre italien, Mercadante och vår tjocke, smäktande celadon få andas riktigt ut — ty i alla gathörn förkunnade affischerna uppförandet af Schillers »Röfvarbandet» såsom opera af Mercadante:

I Briganti.

Dramma lirico di Jacopo Crescini, musica da maestro Mercadante.

Massimiliano, conte di Moor,
principe del regno Sig. Lablache.
Ermano | suoi figli { Sig. Rubini.
Corrado | { Sig. Tamburini.
Amelia d'Edelreich Signa Grisi.
Teresa, confidente di Amelia Signa Minetti.
Bertrando, solitario.
Rollero.
Briganti.

(Forts).

Robert Schumanns bref.

(Forts. från N:o 8.)

Leipzig d. 10 Maj 1838.

— — Din fader kallar mig flegma- tisk? Karnaval och flegmatisk? — Fiss-moll-sonat och flegmatisk? — Min kärlek till en sådan flicka och flegma- tisk! Och det hör du lugnt på? Han säger att jag på sex veckor ej skrivit något i tidskriften — för det första öfverensstämmer det ej med sanningen, för det andra, om det förhåller sig så, vet han då huru mycket jag annars har arbetat, och slutligen hvarifrån skall då ämnet alltid komma? Jag har till dato lemnat omkring åttio tryckta ark egna tankar till tidskriften förutom allt det andra arbetet med re- daktionen, och dessutom har jag fått tio stora kompositioner färdiga på två år. — Hjerterblod har det kostat — dertill dagligen flera timmars allvarligt studium af Bach och Beethoven, många sjelfständiga studier — en stor korre- spondance, ofta mycket besvärlig och vidlyftig, punktligt ombesörjd — en ung man om 28 år, konstnär med el- digt blod och det oaktadt under åtta år icke utom Sachsens gränser, har suttit alldeles stilla och tagit in mina pengar, icke känt utgifter till gillen, hästar — vandrat min ensamma väg till Gohlis — och denna flit, denna stillsamhet finner intet erkännande hos din far?

Man skulle ju alltid helst vara blyg- sam, men man får alls icke lof att vara det, därför har jag nu också ro- sat mig sjelf. Du vet nu hvad du kan räkna mig för och hur du har det med mig — —

Wien d. 3 Dec. 1838.

— — Thalberg bor för långt bort ifrån mig, och följden deraf är att vi ej sett hvarandra på fyra veckor. I afton träffar jag honom hos Dessauer, i morgon reser han bort öfver Leipzig till Berlin o. s. v. Han har spelat särdeles vackert på sina konserter dock må jag säga att hans kompositioner sakna all egentlig lifskraft. Oss emel- lan, käraste Clara, är du mig tio gån- ger kärare som konstnärinna, och gan- ska många här äro af samma mening. — Ofta känner jag mig olycklig och icke minst öfver min dåliga hand; för dig vill jag bekänna att den stadigt förvärras. Ofta har jag klagat och

sport: »Hvarför har Gud just varit hård emot mig i detta fall?» All musik är så färdig och lefvande inom mig, och nu kan jag bara hacka mig igenom med fingrar som icke vilja lyda mig. Det är förfärligt och har vållat mig stor smärta.

Nå, jag har ju min högra hand i dig, måtte du skona dig så att ingen olycka träffar dig. Hur ofta tänker jag icke på de lyckliga timmar du skall bereda mig med din konst. Du är säkert mycket flitig och tillika glad öfver det du kan, och din glädje kanske skulle växa under egandet af en man som förstår dig och kan följa dig äfven när du flyger högt. Och hur går det med att skriva och komponera? — Ett råd, som jag gerna vill gifva dig är att icke fantisera för mycket. Dervid slösas mycket bort i onödan, som kunde användas bättre. Lagg dig vinn om att straxt bringa allting ned på papperet. Derigenom samla och koncentrera sig tankarne mer och mer. Det som framför allt fattas dig för att avsluta ett stycke vackert är ro och ostördhet. Kanske skall framtiden också utjämna detta fel.

Komponerat har jag mycket litet här i Wien, det förefaller mig som om jag alldeles icke förmådde mer, men jag känner till den der känslan, det kommer sedan så mycket starkare öfver mig igen. Ej skall Wien beröfva mig modet, det tror jag mig kunna försäkra dig. — (Forts.)

Från Scenen och Konsertsalen.

Stora Teatern. Maj 1, 3, 6. Adam: *Konung för en dag* (Nemea: frk Vend. Andersson; Zelida: frk Bergenson; Zephoris, Pifear, Kadoor, Zizel: hrr Lundmark, Dahlgren och Bröderman, Strömberg, Janzon). — 2, 4, 7. Götz: *Härdt emot härdt*. — 5. *Sjunde Symfonikonsertern*: 1) Berwald, F.: *Symphonie sérieuse*, 2) Mendelssohn: *konsertaria* (frk Paasche, Grieg: *Från Holbergs tid*, suite för stråkorkester, 4) Hallén: *Värbrytning*, konsertouverture. — 8, 13. Mozart: *Trollflöjten* (Nattens drottning: Fru Östberg, Sarastro: hr Conrad Behrens; Pamina, Papagena: fru Edling, frk Bergenson; Tamino, Papageno, Talaren: hrr Lundmark, J. Örtengren, Lundquist. — 9. Hallström: *Per Svinaherde*. — 10, 12. Verdi: *Den vilseförda* (Violetta: frk Vend. Andersson; Flora, Germont, Alfred: frk Bergenson, hrr Lundquist, M. Strandberg) — 11. Verdi: *Ernani*. Elvira: fru Östberg, Silva: hr Behrens). — 14. Wagner: *Tannhäuser*. Elisabeth: frk Ek, Landtgreffen: hr Behrens.

Södra Teatern. Maj 7, 9, 10, 14. Talaxy: *Ett äfventyr i Sevilla*.

Vasa-Teatern. Maj 1—14. Offenbach: *Den sköna Helena*.

Berns' Salong. Maj 9. Damterzetten »*Felicitas*» (frkn Gerda Wagner, Emma Stolz, Antonia Sadise). 1:sta uppträdande. — 10. *Musikalisk Matiné* till förmån för en sjuk artist med biträde af flere kgl. operans artister. — 13. *Musikalisk Matiné* af C. Behrens med biträde af hr Paul Prill, violoncellist och kapellm. vid stora operan i Rotterdam, hr dirk Haagman, pianist derstädes.

Å Stora teatern avslutar fröken Vendela Andersson sitt gästspel och tager sitt sista farväl från vår operascen den

16 d:s såsom Adèle i »Svarta dominon», den rol, hvari hon först uppträdde här för åtta år sedan å Nya teatern. Få se om publiken visar den så framstående artisten välförtjent uppmärksamhet åtminstone denna sista gång genom att då fylla Stora teaterns salong. — Hr Conrad Behrens har med ganska stor framgång utfört de tre gästroller, som ofvanstående operarevue utvisar. Allmänt har erkänts att hr Behrens präktiga röst långt ifrån att ha med åren, sedan han lemnade vår operascen, deklinerat tvärtom utbildats så att han nu behandlar densamma med mera konstnärlighet än förut. Hans sång utmärker sig mera än förr för ren intonation och mjukt föredrag, och i hr Behrens' spel återfinner man den lugna, men dock ej stela, värdighet, som förr preglat detsamma. Publiken har med varmt bifall återhälsat honom på den scen, der han skar sina första lagrar och vid hans första uppträdande som Sarastro var bifallet så stort efter arian »I dessa fridens bygder», att denna blef bisserad. — Hr Lundmark, som förut med en både af publik och kritik erkänd framgång sjungit Wilhelm Meisters parti i »Mignon», har nu visat att hr Ödmann icke var så alldeles oersättlig som Zephoris i »Konung för en dag». I rolens dramatiska del stod han ej sin företrädare efter, och om han än icke besitter dennes vokala öfverlägsenhet, så skötte han dock sångpartiet ganska tillfredsställande, inläggande både smak och känsla i sång och deklamation; en liten indisposition beslöjade emellertid föredraget.

Å Stora teaterns sjunde symfonikonserter hade man tillfälle att återhöra Fr. Berwalds g-moll-symfoni, ett bland våra förmästa inhemska tonverk, utmärkande sig såväl för det lärda kontrapunktiska arbetet, som för melodios klassisk skönhet och snillrik instrumentation. För en karaktäristik öfver dess särskilda delar, Allegro con energia; Adagio maestoso; Stretto, Allegro molto, sakna vi nu utrymme. Greigs i gammal stil hållna suite väckte nu, liksom då densamma första gången gafs i Nov. 1886, stort bifall, hvaraf det goda utförandet kan tillräkna sig sin del. Halléns ouverture mottogs äfven mycket väl af publiken och förtjänade det ock, ty detta tonverk är besjäladt af en vårfrisk stämning, melodiskt anslående och rikt instrumenteradt utan öfverlastning eller effektsökeri. Det skrefs för tio år sedan men har derefter undergått omarbetning. Den norska sångerskan fröken Paasche, elev af fröken Mechelin, på hvars konsert i franska kyrkan för ett år sedan hon väckte uppmärksamhet för sin vackra och väl utbildade röst, lät höra sig i en konsertaria af Mendelssohn, som utfördes på ett sätt som förskaffade henne välförtjent bifall.

Konserten i Berns salong till understöd för en sjuk f. d. operasångerska

hade ett intressant program som utfördes af utmärkta förmågor, hvaribland grefvinnan Grabow-Taube, som man fick höra i flera nummer. Af dessa må särskildt nämnas den stora arian ur Verdis nya opera »Othello», sjungen af fröken Almati med vanlig konstnärlighet. Den intressanta nyheten lär ha gifvits nyligen på en privatkonsert, till hvilken vi ej hade tillträde. Tvenne visor af Lago — »Slumra, bölja blå» och »Trastens klagan», föredrogos äfven af grefvinnan T. och väckte genom vackra melodier och väl funnen harmonisering så mycket bifall, att den senare af dem, såsom vi tro ej förr sjungen offentligt, måste tagas da capo. Ensemblesakerna: Sextett ur »Mignon», Trio ur »Kronjuvelerna», Trio ur »Faust», Sextett ur »Lucie» samt duetter ur Lakmé, alla kända saker utfördes med förträfflig sammanhållning af våra bästa operakrafter. Det vackra företaget belönades med öfverfull salong.

Herr Behrens' konsert i samma lokal förra söndagen var ej så talrikt besökt. Konsertgifvarens cavatina ur »Judinnan» och aria ur »Flygande holländaren» skänkte åhörarne stort nöje, deremot kunde hans gamla tillräckligt hörda visor »Tenor och bas» samt »Nu är det natt», gerna ha strukits på programmet till en konsert. Herr Prill visade sig vara en ganska god violoncellist, ehuru ej af första rang och detsamma kan sägas om pianisten Haagmans, som ej sökte dokumentera sig med virtuossmissiga bravurnummer. De båda herrarnes utförande af Beethovens sköna violoncellsonat i A-dur var berömvärdt.

Från in- och utlandet.

Stora Teatern. Herr Conrad Behrens, hvars gästspel skulle slutas med hans uppträdande i »Tannhäuser» den 14 d:s, kommer efter aftal med kgl teaterdirektionen att ytterligare uppträda här som Falstaff i »Muntra fruarna», Kardinalen i »Judinnan» och Plumkett i »Martha».

En hyllningsfest för direktör Ludv. Ohlson anställdes af ett stort antal medlemmar af ordenssällskapen Par Bricole och S. H. T. den 9:de dennes, då hr Ohlson, deras mångårige sånganförrare, fylde 50 år. Stormästaren i P. B., amiralitetskammarrådet Bäckström, utbragte hedersgästens skål, framhållande de stora förtjenster hr Ohlson inlagt för trefnaden inom detta sällskap under det decennium han ledt sällskapets sångkör, som anses vara en af landets främsta sångföreningar.

Den stora Vårkonserten i Upsala, som vanligen eger rum i Maj och hvarvid något större musikverk plägas gifvas under ledning af akademiens dirig. musices, kommer i år att hållas den

17:e Maj på eftermiddagen. Denna gång uppföres Schumanns musik till scener ur Göthes »Faust», hvilket storartade verk då för första gången i Sverige kommer att fullständigt utföras.

Sångläraren Fritz Arlberg anländer den 1 Juni till Köpenhamn, der han tänker öppna en tre månaders kurs i sång.

Sigrid Arnoldson har åter varit föremål för en stor hyllning i Paris. Efter att den 7 Maj ha återkommit dit ifrån Roma blef hon nämligen inviterad till en fest hos baron och baronesan Adolf Rothschild. Den briljanta matinén, som bevisades af allt hvad Paris eger mest lysande i samhällsväg, var från början till slut en triumf för vår älskvärda och talangfulla landsmaninna, en hittills ej uppnådd succés, såsom en fransk tidning yttrar. Dagen derpå skulle sångerskan begifva sig

till London för att tillträda sitt engagement vid Italienska operan, der hon kommer att uppträda vid sidan af sådana »stjornor» som Albani, Trebelli, Minnie Hauck, Nordica och Valleria.

Fröken Emilia Spångberg, som en tid idkat sångstudier i Paris, har nyligen med bifall uppträdd på en konsert derstädes, som gifvits under patronage af Drottning Isabella. Hon säges snart skola profsjunga för direktionen vid Opéra Comique. Fröken S. kommer väl emellertid snart att lemna konstbanan emedan hon nyligen ingått förlofning med d:r Walter från Göteborg.

Fröken Wendela Anderssons bröllop eger rum härstädes Pingstaften d. 19 Maj i Östermalms kyrka, hvarefter de nygifna genast begifva sig till sitt hem i Köpenhamn.

Professor Edvard Hanslick, den vidt bekante musikkritikern i Wien, ämnar i slutet af Maj anträda en resa till

skandinavien och anses inträffa här i Stockholm vid midten af Juni.

Göteborg. På Stora teatern har nyligen uppförts »Willars dragoner», hvare enligt samstämmade omdömen fröken Lund såsom Rose Friquet firat en fullständig triumf.

Paris. På Opéra Comique uppfördes den 6 Maj för första gången »Konungen af Ys» (»Le roi d'Ys») lyrisk dram i 3 akter med text af Edouard Blau musik af Edouard Lalo. Texten behandlar en österländs kärlekssaga och Lalos musik lär ega ett öfverflöd af intagande melodier. Operan, i hvilken den berömda tenoren Talazae hade huvudpartiet, rönt afgjord framgång.

Gaetano Donizettis dödsdag inträffade d. 8 april, då den omtyckte komponisten för 40 år sedan, 1848, afled i Bergamo.

Pristäflan.

Sällskapet för Svenska quartettsångens befrämjande får härmed inbjuda svenska tonkonstnärer att deltaga i den af sällskapet jemväl innevarande år anordnade pristäflan för flerstämmiga kompositioner för mansröster. För täflingen gälla följande bestämmelser:

Kompositionerna skola vara utan ackompanjemang och förbehåller sig sällskapet uteslutande egande- och förlagsrätt till de arbeten, som blifva prisbelönade; och få dessa intill dess de blifvit genom sällskapets försorg från trycket utgifna, icke offentlig uppföras utan särskildt medgifvande af sällskapets styrelse. Till täflingen ingifven komposition, som befinnes vara i enahanda eller liknande form förut från trycket utgifven, varder från täflingen utesluten;

Sällskapet förbehåller sig rätt att för belopp, derom öfverenskommelse kan träffas, inköpa till täflingen inkomna, icke prisbelönade kompositioner, som kunna vara lämpliga att förenas med sällskapets quartettsamling.

För täflingen äro tre pris utsatta, nämligen:

Ett första pris å 300 kronor,

» andra » å 150 » och

» tredje » å 75 » dock kommer första priset endast att

tilldelas en körkomposition af större omfång.

Samtliga täflingskompositioner skola vara skrifna till svensk text, efter kompositörens fria val, men den som sådant önskar erhåller efter den 1 Juli på requisiition i Herr Julius Bagges musikhandel i Stockholm kostnadsfritt sig tillsändt texter, som sällskapet låtit för täflingen anskaffa.

Såsom prisdomare fungera, enligt benäget åtagande, Herr Statsrådet m. m. G. Wennerberg, Herr Filosofie Doktorn m. m. V. Svedbom och Herr Musikhandlaren J. Bagge.

Kompositionerna skola före den 1 December innevarande år, under adress: Sekreteraren i Sällskapet för Svenska quartettsångens befrämjande, inlemnas i Herr Bagges musikhandel; och skola kompositionerna på titilbladet vara försedda med tydligt skrifvet motto, deraf afskrift skall finnas å ett medföljande, förseglat kuvert, innehållande kompositörens namn och fullständiga adress.

Resultatet af täflingen bekantgöres i de större tidningarna.

De deltagare i den af sällskapet år 1887 anordnade täfling, hvilken ännu icke ställt sig till efterrättelse den genom i tidningarna införd annons af den 26 sistlidne Mars gjorda anordning att hos sällskapets Sekreterare (nuvarande bostad: Linnégatan 25, 3 tr.) afhemta ingifna men icke prisbelönade kompositioner, anmodas härmed ånyo att låta afhemta desamma. Äfvenledes rigtas en förnyad uppmaning till kompositörerna af de under motto »Lulu» och »Veni, vidi —?» ingifna quartetterna »Sångarens farväl», »På ängen», »Julnatten» och »Snöstormen», att hos Sekreteraren **snarast möjligt** gifva sig tillkänna, derest de vilja till sällskapet försälja nämnda kompositioner, hvilka i sådan händelse komma att införas i årets quartettsamling, som i afvaktan härå ännu icke kunnat läggas under trycket. Stockholm den 28 April 1888.

Styrelsen.

(G. 16629×1.

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale)

af

Adrian Dahl,

finnes att köpa å **Svensk Musiktidnings expedition**, Hötorget 6, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechters berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

38 Regeringsgatan 38.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmjö.

Piano- och Sång-

lektioner erhållas af god beskaffenhet till moderat pris. Närmare upplysning lemnas å Svensk Musiktidnings byrå, Hötorget 6, 1 tr. upp från Olofsgatan kl. 12—1 midd.

INNEHÅLL: Dödsdomen öfver de kungliga teatrarna. — Nationalteatrarnes framtid. — Nya teaterutsigter. — Några anmärkningar med anledning af Ludvig Normans »Musikaliska uppsatser och kritiker (1880—1885)». — Bref från Köpenhamn. — Ett intressant minnesblad. — Följetong: Röfvarbandet af H. Salitzer. — Robert Schumanns bref (forts.). — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Annonser.